

คำนำ

โดยปกติแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีภาระหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีรวม ๒ ฉบับ แยกจากกัน คือ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา กับรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยต่อสาธารณชน ขณะนี้ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีได้ออกมาแล้ว ๒ ฉบับคือ ฉบับประจำปี พ.ศ.๒๕๔๕ และฉบับประจำปี พ.ศ.๒๕๔๖ ฉบับประจำปี พ.ศ.๒๕๔๗ อยู่ในระหว่างจัดทำสำหรับรายงานประเมินสถานการณ์ โดยที่ต้องอาศัยการศึกษาวิเคราะห์และวินิจฉัยประกอบกันไป จึงเห็นสมควรจัดทำเป็นรายงานควบ ๒ ปี ซึ่งก็ได้ออกมาแล้ว คือ รายงานฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๔๖ ส่วนฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๔๘ กำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำ

เกี่ยวกับรายงานประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนนี้ โดยที่เรื่องของ “สิทธิชุมชนฐานทรัพยากรท้องถิ่น” นับเป็นมิติใหม่ ยังไม่เป็นที่รับรู้รับรองกันเท่าที่ควร แต่ก็เป็นปัญหาสำคัญที่นับวันมีแต่จะส่งผลกระทบต่อกว้างขวางและรุนแรงขึ้นโดยลำดับ ดังจะสะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนจากกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เข้ามาสู่การตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนั้นในระหว่างที่เตรียมการรวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานประเมินสถานการณ์ ฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๔๘ จึงเห็นสมควรนำเอาเรื่องของ “สิทธิชุมชนฐานทรัพยากรท้องถิ่น” มาร่วมระดมความคิดและประสบการณ์ของภาคส่วนสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และในขณะเดียวกัน ก็รวบรวมจัดทำเป็นรายงานการประชุมเสวนา รวมทั้งเป็นรายงานประเมินสถานการณ์ไปด้วย ดังปรากฏผลเป็นรายงานเรื่อง “สถานการณ์ด้านสิทธิชุมชนกับฐานทรัพยากรในสถานการณ์สากล ปี พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๔๘” ที่ออกมา

รายงานประเมินสถานการณ์ฉบับนี้ ยังจะได้นำเอาไปสรุปรวมเข้ากับรายงานประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนโดยรวมประจำปี พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๔๘ อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งก็คาดว่าจะสามารถจัดทำออกมาในไม่ช้า

การจัดเวทีเสวนาเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิชุมชนฐานทรัพยากร รวมทั้งการศึกษาวิเคราะห์จนเป็นผลให้ได้มีรายงาน เรื่อง “สถานการณ์ด้านสิทธิชุมชนกับฐานทรัพยากรในสถานการณ์สากล ปี พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๔๘” นี้ขึ้น ก็ด้วยการอนุเคราะห์ทางเงินทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) พร้อมด้วยความร่วมมือร่วมใจเป็นอย่างดีเสมอมาจากเพื่อนร่วมงานและมิตรทางวิชาการ ในนามคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงใคร่ขอแสดงความคารวะและขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เสน่ห์ จามริก

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตุลาคม ๒๕๔๗